



Charita

Časopis Slovenskej katolíckej charity



KAŽDÉMU Z NÁS NIEČO CHÝBA

ČÍSLO 2 // ROČNÍK XXVII. // SEPTEMBER 2019



8

4 AKTUALITY



10

8 V OBRAZOCH NÁRODNÝ TÝŽDEŇ CHARITY



12

10 ZBIERKA ŠKOLSKÝCH POMÔCOK



14

12 PROJEKT ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCA



18

14 PROJEKT ADOPCIA NA DIAĽKU®



22

16 SLUŽBA FARSKÉ CHARITY

18 PROJEKT STOP OBCHODOVANIU S ĽUĎMI

20 PROJEKT MIND

21 PROJEKT HUMANITÁRNA POMOC

22 INICIATÍVA SVÄTOJAKUBSKÁ PÚŤ

23 SÚŤAŽ CESTA DO IRAKU

Adresár SKCH

Sekretariát Slovenskej katolíckej charity
Adresa: Kapitulská 18,
814 15 Bratislava
Tel.: 02-5443 1506, 5443 2503
E-mail: sekretariat@charita.sk
www.charita.sk
IBAN SK37 0900 0000 0001 7687 5345
Slovenská sporiteľňa

Bratislavská arcidiecézna charita
Adresa: Krasinského 6,
821 04 Bratislava
Tel.: 02-442 50 374
E-mail: charitaba@charitaba.sk
www.charitaba.sk
IBAN SK92 3100 0000 0040 1007 8918
Sberbank

Diecézna charita Banská Bystrica
Adresa: Tibora Andrašovana 44,
974 01 Banská Bystrica
Tel.: 048-472 0272, Fax.: 048-472 0271
E-mail: charitabb@charitabb.sk
www.charitabb.sk
IBAN SK23 0200 0000 0007 3684 1312, VÚB

Diecézna charita Rožňava
Adresa: Kósu-Schoppera 141/22,
048 01 Rožňava
Tel.: 058-7326415
E-mail: dchrv.sekretariat@gmail.com
www.charitaroznavas.sk
IBAN SK92 0200 0000 0000 1813 7582, VÚB

Spišská katolícka charita
Adresa: Jesenského 5,
052 01 Spišská Nová Ves
Tel.: 053-4424 500, Fax: 053-4424 500
E-mail: caritas@caritas.sk
www.caritas.sk
IBAN SK28 0200 0000 0000 2963 4592, VÚB

Trnavská arcidiecézna charita
Adresa: Hlavná 43, 917 01 Trnava
Tel.: 033-5511 396, Fax: 033-5511 397
E-mail: sekretariat@charitatt.sk
www.charitatt.sk
IBAN SK71 7500 0000 0040 0829 7855, ČSOB

Arcidiecézna charita Košice
Adresa: Bočná 2, 040 01 Košice
Tel.: 055-6255 317,
Fax: 055-6255 328
E-mail: adch-ke@charita-ke.sk
www.charita-ke.sk
IBAN SK52 7500 0000 0005 1302 6193, ČSOB

Gréckokatolícka charita Prešov
Adresa: Hlavná 2, 080 01 Prešov
Tel.: 051-7723 970,
Fax: 051-7723 970
E-mail: gkcharita@gkcharita-po.sk
www.gkcharita-po.sk
IBAN SK18 7500 0000 0040 0842 5976, ČSOB

**Gréckokatolícka
eparchiálna charita Košice**
Adresa: Dominikánske nám. 13,
040 01 Košice
Tel.: 055-6259 454
E-mail: eparchiálnacharitatkosice@gmail.com
charita.grkatke.sk
IBAN SK77 3100 0000 0043 5022 8409
Ľudová banka

Diecézna charita Žilina
Adresa: Predmestská 12, 010 01 Žilina
Tel., fax: 041-723 1234,
E-mail: charitaza@gmail.com
www.charitaza.sk
IBAN SK31 0900 0000 0004 2470 2305
Slovenská sporiteľňa

Diecézna charita Nitra
Adresa: Samova 4, 950 50 Nitra
Tel.: 037-7721 792, Fax: 037-772 1798
E-mail: sekretariat@charitanitra.sk
www.charitanitra.sk
IBAN SK42 0200 0000 0006 9194 3162, VÚB



Slovenská katolícka charita (SKCH) poskytuje charitatívne, sociálne, zdravotnícke a výchovno-vzdelávacie služby ľuďom v núdzi bez ohľadu na rasu, národnosť, vierovyznanie a politické zmýšľanie.

Pre viac informácií: info@charita.sk, www.charita.sk



Každému z nás niečo chýba!

S príchodom nového školského roka tradične vyvrcholila celonárodná charitná Zbierka školských pomôcok. Novinkou tohtoročnej kampane bolo video, ktoré vzniklo s pomocou partnerov – Slovenskej sporiteľne, a.s., a Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy.

2. ročník Národného týždňa charity zviditeľnil konkrétne aspekty charitnej činnosti. Jednotlivé charity pripravili bohatý týždenný program po celom Slovensku. Slovenská katolícka charita nezaháľala ani v lete. So svojim stánkom bola prítomná na letných festivaloch Verím Pane v Námestove a na Pohode v Trenčíne. Spoločne sme aj putovali naprieč Slovenskom počas 1. svätajakubskej púte – a to je odpočet len niektorých z aktivít realizovaných počas prázdnin.

Podporiť SKCH môžete aj počas jesene. Konkrétnu príležitosť byť aktívny vám ponúkajú farské charity prítomné priamo vo vašich farnostiach. V októbri sa spoločne stretneme na Púti charít v Trnave a na november opäť pripravujeme Tesco Potravinovú zbierku vo viac ako 60 prevádzkach po celom Slovensku.

Ďakujeme, že nám pomáhate pomáhať.

Monika Molnárová
manažérka pre komunikáciu a PR

Hlavní partneri:



Mediální partneri:



Partneri:



VYDÁVA: Sekretariát Slovenskej katolíckej charity; IČO 00179132; ADRESA REDAKCIE: Kapitulská 18, 814 15 Bratislava, tel. 02/5443 1506, e-mail: sekretariat@charita.sk; SPOLUPRACOVALI: Monika Molnárová, Ján Košta, Mária Hvozdičková, Zuzana Schaleková, Lukáš Kekelák, Katarína Marinová, Petra de Campos, Ján Michalský; OBÁLKA: Ján Košta; FOTO: archív: SKCH, ADCH a DCH, Zuzana Schaleková, Anton Frič; GRAFICKÁ ÚPRAVA: Ivan Duda; JAZYKOVÁ KOREKTÚRA: Marta Glossová; VÝROBA: ALFAPRINT, s.r.o.; REGISTRÁCIA MK SR EV 3635/09, ISSN 1338-1504.

Časopis je nepredajný, vychádza trikrát do roka vďaka darcom Slovenskej katolíckej charity.

Jeho vydávanie môžete podporiť dobrovoľným príspevkom na číslo účtu: SK37 0900 0000 0001 7687 5345, v. s. 140.

V Trnave otvorili kaviareň pre priateľské stretnutia

Špitálik – takéto meno nesie komunitné centrum Trnavskej arcidiecéznej charity (TACH), ktorého súčasťou je aj prvá komunitná kaviareň v Trnave. Vo štvrtok 9. mája 2019 ju oficiálne otvorili pre verejnosť, priestory slávnostne požehnal aj trnavský arcibiskup mons. Ján Orosch. Do exteriérovej kaviarne zaviedol návštevníka podchod v blízkosti Kostola svätej Heleny na Hlavnej ulici v Trnave. Ako prvé si všimne palety, ktoré kaviareň vymedzujú. Slúžia ako stojany pre kvety, bylinky aj dekorácie. Aj tento jednoduchý nábytok dokazuje, že toto nie je dokonalý komerčný priestor, ale skôr miesto pre neformálne priateľské stretnutia. S touto ideou sa stotožnil aj trnavský arcibiskup Ján Orosch, ktorý prišiel kaviareň v deň otvorenia požehnať. „*Skromné podmienky, ktoré tu sú, naznačujú, že aj z mála sa dá urobiť veľké dielo. Ďakujem charite, že aj vďaka tomuto priestoru sa posúva pomoc bližnými o nejaký krôčik dopredu,*“ povedal. Špitálik dnes vedú dobrovoľníci a aj vďaka nim sa charita posúva bližšie k trnavskej verejnosti.



Charita na letných festivaloch

Slovenská katolícka charita bola v júli na dvoch festivaloch. Najprv na trenčianskom festivale Pohoda, kde sme stovkám ľudí ukázali živú knižnicu s Fajsalom z Afganistanu a Ritou z Iraku, úspech mal aj charitný kvíz s odmenou v podobe okuliarov zo pšeničnej slamy, návštevníkom sme tiež prichystali africký trh s výrobkami z našej dielne, prezentovali sme projekt STOP obchodovaniu s ľuďmi aj vyzvali mladých zasúťažiť si v súťaži Spoločný domov. Spolu s nami hovorili o charitnej službe aj Bratislavská arcidiecézna charita aj Arcidiecézna charita Košice. O pár dní neskôr ste mohli SKCH zhladiť aj na hudobnom festivale Verím Pane, predovšetkým v zastúpení tímu nášho projektu Adopcia na diaľku®, Spišskej katolíckej charity. Stretli sme sa s našimi darcami, záujemcami a podporovateľmi. Ako darček sme ponúkali film na DVD o našej pomoci vo Vietname a letáky, ktoré hovoria, že sa blížíme k číslu približne 3960 podporovaných detí.

Sklad solidarity dostal nový šat

Bratislavská arcidiecézna charita spojila sily so samaritánmi a dobrovoľníkmi Naše mesto pri rekonštrukcii Skladu solidarity. Vynášali šatníky, vytriedili nepotrebné veci, umyli okná, vymaľovali a upravili vonkajšie priestory. Sklad je opäť plne funkčný a teší sa na nových návštevníkov.



Preverte si agentúru aj známeho, ktorý vám prácu v zahraničí ponúka

Dvetisíc kilometrov od domova, väzená v byte mužom, ktorý ju nútil k svadbe. Dôvod? Chcel ostať v Európskej únii. Medializovaný prípad zneužitej Slovenky je výkričníkom aj pre ostatných obyvateľov Slovenska. Novodobé otroctvo je stále reálne. Pri príležitosti Svetového dňa boja proti obchodovaniu s ľuďmi (Slovenská katolícka charita v letných mesiacoch opäť upozorňovala, aby boli Slováci pred vycestovaním za prácou do zahraničia obozretní. Viac informácií o projekte nájdete na www.obchodsludmi.sk.



Návšteva Charity Slovinsko a Korutánsko

Oddelenie rozvojovej spolupráce a PR navštívilo svojich susedov – Charitu Slovinsko v Lubláne a Charitu Korutánsko v Klagenfurte. Cieľom stretnutia bola vzájomná výmena skúsenosti na projektoch v Ugande a v Rwande, kde charity pôsobia už niekoľko rokov.

Ďalšou veľkou témou bol aj fundraising, ktorý sa v posledných rokoch veľmi zmenil. I keď Slováci a Rakúšania používajú stále tradičný spôsob zbierok, samy pomaly presedávajú aj na moderné online technológie. Ďakujeme obom charitám za pohostenie a produktívne stretnutie.



Stretnutie koordinátorov farských charít

Slovenská katolícka charita zorganizovala 12. augusta 2019 v Žiline stretnutie, ktorého sa zúčastnili starí aj noví koordinátori farských charít z archidiecéznych charít. Cieľom SKCH je opäť nastaviť a posilniť spoluprácu charít z celého Slovenska pri zakladaní nových farských charít a prijímaní dobrovoľníkov, ktorí chcú nezištne pomáhať vo svojej farnosti a komunite. Najbližšie pracovné stretnutie realizuje Slovenská katolícka charita **23. septembra 2019 opäť v Žiline**. Na zasväcujúci svätú omšu projektu farských charít o 10:00 hod., do Kostola obrátenia sv. Pavla (sirotár) pri kláštore kapucínov na Jezuitskej ulici v Žiline, Charita srdečne pozýva nielen koordinátorov farských charít, ale aj ich dobrovoľníkov či sympatizantov. Hlavným celebrantom svätej omše, v deň 51. výročia úmrtia sv. pátra Pia, ktorému bude projekt farských charít zasvätený, bude páter Miroslav Kulich OFCap.



Dobré skutky sa dejú

Žilinské dobrovoľnícke centrum je organizačnou jednotkou dlhoročne pôsobiaceho občianskeho združenia V.I.A.C. – Inštitútu pre podporu a rozvoj mládeže sídliaceho v Trstenej, a práve vďaka nim sme zažili na vlastné uši, oči i srdcia, že dobré skutky sa dejú. V rámci týždňa dobrovoľníctva sa zbehli úžasní mladí ľudia z rôznych kútov kraja, ktorí prišli potešiť a podporiť deti do Centra pre deti a rodiny Dom Charitas Sv. Kláry v Liptovskom Mikuláši (Spišská katolícka charita). Zažili spolu neuvěřiteľný čas, plný hier, detskej radosti i vzájomnosti. Bolo veselo, nechýbala ani krásna ľudová hudba a tanec.



20 rokov DPS Lipany

Dom pokojnej staroby v Lipanoch je svedectvom ľudskej spolupatričnosti, spolupráce, ale hlavne prejavom živej viery. Stal sa základom krásneho spoločenstva ľudí dobrej vôle, ktorých spojila láska k Bohu a ochota pomáhať ľuďom v núdzi. Jeho počiatky spadajú do roku 1995, kedy došlo k prvému šťastnému stretnutiu duchovných otcov farností Birmensdorf – Lipany, vdp. Huberta Zimmermana a vdp. Kamila Jankecha vo Vatikáne. Pri zrode Domu pokojnej staroby, ktorý nebol najľahší, stáli ľudia, ktorí dielu priali a rôznou formou pomáhali. Na výstavbu Domu pokojnej staroby prispelo mnoho darcov. Významnú pomoc, ktorá spôsobila obrat vo financovaní stavby, poskytli švajčiarski priatelia z farnosti Birmensdorf a najmä čestná občianka mesta Lipany p. Jeanine Hostettler, ktorá výnimočnou veľkosťou svojho daru prispela k dokončeniu celého Domu pokojnej staroby. Našich dobrodincov vnímame ako poslov Božej lásky, šíritelov živej viery. V nedeľu 18. augusta 2019 sme si svätou omšou, ktorú celebroval košický pomocný biskup Mons. Marek Forgáč pripomenuli 20. výročie otvorenia Domu pokojnej staroby v Lipanoch. (Mgr. Jana Koľová, vedúca DPS Lipany)

Mapujeme históriu SKCH

Slovenská katolícka charita sa pustila do mapovania svojej histórie s neziskovou organizáciou **Post Bellum**. Zmluva o spolupráci bola podpísaná v júni tohto roka. Post Bellum od roku 2008 na Slovensku vyhľadáva a dokumentuje spomienky pamätníkov kľúčových momentov 20. storočia. Zameriava sa na konkrétne príbehy ľudí, ktoré sa snaží rozprávať ďalej. Každý príbeh pamätníka rozpráva o dilemách, ktorým museli jeho aktéri čeliť, pričom nás stavia pred otázku, ako by sme sa v podobných situáciách zachovali my. SKCH sa rozhodla pre spoluprácu, nakoľko práve obdobie rokov 1948 – 1989 nebolo doteraz systematicky mapované, a počet priamych pamätníkov tejto stránky histórie SKCH sa stále zužuje. Za týmto účelom budú v najbližších mesiacoch oslovené vybrané rehoľné sestry z charitných domovov, ktorým to ich vek a zdravie dovoľí, aby sa o svoj životný príbeh, spojený s činnosťou SKCH, podelili. Aby sa práve ich skúsenosť mohla takto stať trvalou súčasťou našej histórie. Veríme, že o viaceré z týchto príbehov sa s vami, našimi čitateľmi, neskôr podelíme aj na stránkach časopisu Charita.



Podďte s nami na Národný pochod za život

3. Národný pochod za život sa tento rok uskutoční **v nedeľu 22. septembra 2019 v Bratislave**. Účastníkom sa ale na akciu oplatí prísť už o deň skôr, v sobotu 21. septembra. Sobota bude veľmi živá vďaka sprievodným podujatiam Národného pochodu za život. Na Hlavnom námestí bude počas celého dňa znieť hudobná produkcia. Pre deti príde dopoludnia zahrať Zahrajko zo Spievankova, poobede vystúpia skupiny Timothy, PiarMusic či Lamačské chvály. Paralelne bude v blízkosti Hlavného námestia prebiehať Veľtrh života, kde môžete zažiť jedinečnosť a vzácnosť každého človeka. Na Malej scéne budú počas celej soboty prebiehať inšpirujúce prednášky a diskusie, účastníci sa môžu tešiť na exkluzívnych zahraničných aj domácich hostí či extra program v štýle prednášok TEDx. V Divadle P.O. Hviezdoslava zasa uvedú tematické divadelné predstavenie tanečného divadla ATak. Sobotný program vyvrcholí večernou bohoslužbou v Dóme sv. Martina a následne hudobno-slovnou dramaturgickou kompozíciou Život ma chytá za srdce v Incheba Expo Bratislava. „Výhodou sprievodného programu je, že všetky podujatia sú v pešom dosahu v centre mesta a jeho najbližšom okolí. Garantujem, že každý, kto príde na Národný pochod za život od soboty, zažije víkend plný zážitkov, povzbudení, priateľstva, proste víkend pravej ľudskosti, ktorá k ochrane života patrí,“ povedal Marek Michalčík hlavný koordinátor podujatia. Kompletný program je k dispozícii aj na www.pochodzaivot.sk.



Pomôž vo svojom regióne pri TESCO potravinovej zbierke

Pozývame vás zapojiť sa do 7. ročníka najväčšej potravinovej zbierky na Slovensku. Minulý rok ju organizovala spoločnosť TESCO spolu s Depaul Slovensko, Evanjelickou Diakoniou ECAV Slovensko, OZ Vagus a Potravinovou bankou Slovenska, a vo veľkej miere práve so Slovenskou katolíckou charitou. Podarilo sa nám vyzbierať až 147 ton trvanlivých potravín a drogeriového tovaru v hodnote 210-tisíc eur! Aj tento rok sa púšťame do zbierky, pozývame dobrovoľníkov z farností zapojiť sa. Zbierku budeme realizovať na celom Slovensku v desiatkach TESCO pobočiek **od 21. 11. do 23. 11. 2019**. Tohtoročnou novinkou je spolupráca s DofE, Medzinárodnou cenou vojvodu z Edinburgu, ktorá sprostredkuje dobrovoľníctvo pre študentov stredných škôl. Ak máte záujem sa do zbierky zapojiť, obráťte sa, prosím, na svoju farskú charitu alebo na arcidiecéznu charitu. Ďalšie informácie budeme priebežne dopĺňať na našej stránke www.charita.sk. Trvanlivé potraviny tento rok opäť poputujú pred Vianocami ľuďom v núdzi a do domácností sociálne slabších ľudí.



Národný týždeň charity sa tento rok slávnostne začal dopoludnia nedeľnými svätými omšami v Bratislave, Spišskej Kapitule, Košiciach a Prešove.

„Národný týždeň je potvrdením, že každý, kto verí, nemôže len hovoriť, ale musí aj konať. V rámci charity je veľa možností, ako to môžeme skutkami dokázať; dobré slovo, povzbudenie alebo trpezlivé vyjadrenie je tiež prejavom charity.“

Mons. Štefan Sečka / prezident SKCH



Počas NTCH sme v 9-tich mestách boli v rukách s pouličným časopisom Cesta, ktorý vydáva Gréckokatolícka charita v Prešove.



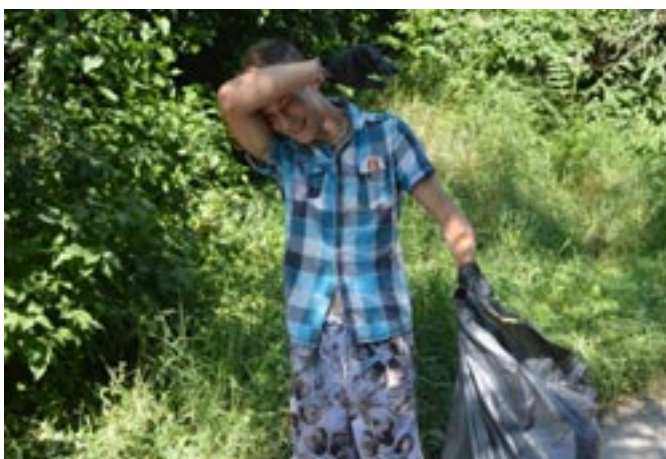
Mladí sú 100% súčasťou NTCH. Bratislavská arcidiecézna charita napríklad hovorila o službe aj dobrovoľníctve školákovi i starším študentom v hlavnom meste aj jeho okolí.



Takto to vyzerá, keď funguje spolupráca. Spišská katolícka charita, Slovenský Červený kríž a Mesto Spišská Nová Ves zorganizovali 2-krát možnosť darovať krv priamo v radnici mesta.



Gréckokatolícka charita Prešov a jej klientky vydali svoje prvé CD. Na slávnostnom uvedení bolo plno, spomínali sme na začiatky charity v Prešove a dievčatá krásne spievali.



V Nitre pod Kalváriou to veru nie je zero-waste. Diecézna charita Nitra vytiahla do boja rukavice, vrecia a šikovné ruky. V horúčave to nebola žiadna zábava.



Záhradná cukráreň pre verejnosť pri Detskom charitnom dome v Považskej Bystrici. Všade samé deti, ktoré sa delili o koláčiky, skákali na hradě a tancovali vďaka Žilinskej arcidiecéznej charite.



Verejnosť sa vďaka Trnavskej arcidiecéznej charite mohla v Trnave na námestí stretnúť s obľúbeným šprintérom Jánom Volkom či s hráčmi Spartaka Trnava.



Košická arcidiecézna charita spolu s Gréckokatolíckou charitou v Prešove pripravila infostánky a perfektný program pre malých či veľkých aj v Humennom.



Zbierku školských pomôcok sme na Slovensku organizovali už po desiatykrát

S príchodom nového školského roka na konci augusta tradične vyvrcholila aj celonárodná Zbierka školských pomôcok. Tá u nás slávi už svoje krásne 10. výročie. Slovenská katolícka charita darcom pripomína, že deťom zo znevýhodneného prostredia sa dá pomôcť nielen materiálne – použitými či novými školskými pomôckami, ale aj finančne.

Približne 70 000 školských pomôcok darovali Slováci deťom zo sociálne slabších pomerov za takmer desaťrocie doterajšieho fungovania Zbierky školských pomôcok SKCH. S výzvou nevyhadzovať používané, no stále funkčné školské pomôcky prišla Charita aj tento rok. Zbierku vyhlásila 1. júna, na Medzinárodný deň detí. Darcovia mohli školské pomôcky odovzdať na vyše 40-tich zberných miestach po celom Slovensku až do 15. septembra 2019.

Zbierku školských pomôcok koordinuje Slovenská katolícka charita prostredníctvom arcidiecéznych a diecéznych Charít, ktoré poznajú konkrétne potreby ľudí v obciach a mestách rôznych regiónov Slovenska.

Novinkou tohtoročnej kampane k zbierke bolo video, ktorého ústrednou myšlienkou je motto *Každému z nás niečo chýba*. Charita sa snažila poukázať na to, že aj bežná chýbajúca školská pomôcka môže znížiť šance dieťaťa na vzdelávanie. Prostredníctvom sociálnych sietí, ako aj partnerov zbierky – Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy a Slovenskej sporiteľne – SKCH šírila túto myšlienku po celom Slovensku. Naším cieľom bolo zasiahnuť aj mladšiu vekovú kategóriu. Hoci nie každý z nás je rodičom, všetci sme boli niekedy dieťaťom, a preto sa vieme vžiť do kože školákov, ktorí sa ocitli v neľahkej situácii.

Do zbierky sa opäť dalo prispieť aj finančne, a to prostredníctvom účtu **SK37 0900 0000 0001 7687 5345, variabilný symbol 2211**.

Všetkým darcom chceme úprimne poďakovať. Tešíme sa, že Zbierka školských pomôcok už má na Slovensku svoje nezastupiteľné miesto, vďaka ktorému o nej informovali aj desiatky médií. Pozitívne ohlasy o nej dostávame aj od mnohých bežných ľudí – rodičov, detí i starších ľudí. **Aj keď sme oficiálne zbierku 15. septembra 2019 uzavreli, na uvedené číslo účtu je možné finančne prispieť až do konca kalendárneho roka 2019.**



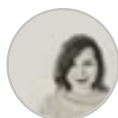
Ďakujeme, že nám pomáhate pomáhať. Len vďaka vám vieme pomôcť našim najmenším v núdzi.

Mária Hvozdíková
foto: Ján Košta

Autorom kampaňového videa je Milan Kulifaj, z firmy RECTRL, ktorému ďakujeme za bezproblémovú spoluprácu. Naša vďaka patrí aj Spojenej škole sv. Uršule v Bratislave, ktorá nám na natáčanie „zapožičala“ prváčku triedu. Veľké ĎAKUJEM si zaslúžia aj naši odvážni kamaráti Miška a Matejko, ktorí sa bravúrne zhostili svojich hereckých úloh.

Zápisky dobrovoľníčky

Zuzana Schaleková je skúsenou manažérkou Nadácie Pontis a jej doménou sú vzťahy s verejnosťou. Svoje talenty a skúsenosti zúročila aj v Slovenskej katolíckej charite. Päť mesiacov z tohto roka pomáhala ako dobrovoľníčka v našich centrách pre chudobné deti v Ugande a Rwande. A keďže Zuzka je nesmierne tvorivá aj v písaní, rozhodli sme sa vám na nasledujúcich stránkach ponúknuť jej vnímanie bežného života aj práce v teréne. Ako prvé si môžete prečítať navonok možno obyčajné statusy na facebooku, ktoré sú však vo svojej hĺbke krásnymi každodennými posolstvami. Druhým Zuzkiným príspevkom je rozhovor so sociálnym pracovníkom Juliousom, ktorému v Afrike pomáhala s výberom a zaraďovaním detí do programu Adopcie na diaľku®.



Zuzana Schalekova

26. apríla

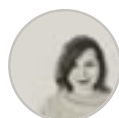


Som v Rwande. Ugandské pôsobenie som v pondelok nechala za sebou a na nasledujúcich 5 mesiacov zakotvila v rwandskej dedinke Kibeho (nespozorovala som tu žiadne enormné pavúky, zatiaľ jediná háveď sú šváby, ktoré keď povyliezali, tak ma svojou veľkosťou akurát tak pobavili).

Rwanda je krajina mnohých dojmov, zväčša protichodných. Napríklad, keby som nevedela, neverila by som, že som na africkom kontinente. Prví misionári ju nazvali 'Švajčiarskom Afriky' a mysleli tým na prírodu - všade, kam sa pozriem, sa mihajú také odtiene zelenej, ktoré som doteraz ani netušila. Príroda je jednoducho nádherná, zvlášť odtiaľto, z výšky 2 000 m. n. m. Teplota tu nevystúpi nad 25 °C, takže sa zdá, že skutočne využijem všetkých 6 svetrov, ktoré mi v Ugande pripadali ako zbytočnosť, pre ktorú mi do kufru nevošla slanina.

Krajina je dodnes (a ešte dlho bude) poznačená genocídou, pre ktorú je tak neslávne známa. Zo všetkých dojmov z múzea genocídy bol pre mňa najsilnejší moment, keď očitá svedkyňa povedala, že na konci, keď sa vracala domov, bolo všade zvláštne ticho - nebolo počuť nič, nič, ani spev vtákov.

A potom ešte tieto slová: Whatever we do, whatever the sadness we have, whatever the anger we have, we must promote peace.



Zuzana Schalekova

2. augusta



Dnes sme v dedine spôsobili rozruch. Lebo sme prišli. Nieкто sa pre šťastie chytá gombíka, keď okolo prechádza kominár a nieкто si chce siahnuť na muzungu. 🤔
#howgoodisliving



Zuzana Schalekova

28. júna

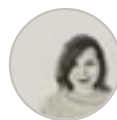


Jedna z vecí, s ktorou som sa tu musela vyrovnávať, je plynutie času. Ľudia tu až tak neriešia, že on fakt plynie. Meškať na stretnutie hodinu – normálka 🙄 Omša v nedeľu? 3 hodiny ako nič, predsa sa musí zakaždým zaspievať všetkých 12 slôh, načo si to ten zbor cvičil... Bolo to pre mňa ťažké. Vlasy mi vstávali dupkom, keď som sedela medzi domácimi a čakala, kým sa medzi sebou dohovoria, že mi na otázku odpovedia „Ok“. No a potom to prišlo. Zavolali mi, že ma čakajú mamy. Zamotala som sa a prišla som o 20 minút. A – nikto nič. Mamy sedeli na múriku, kopkali si nôžkami a keď som prišla, ešte ma aj postískali. Dohodli sme sa s maliarom, že príde o 9:00. O 9:00 som si začala umývať hlavu, 9:15 som si ju vysušila. Do 9:40 som urobila najsúrnejšie veci. Prišiel akurát, keď som skončila.

A raz sme so Saškou stresovali. Kukla som na ňu a použila miestnu frázu, ktorá sa hodí asi do každej situácie: „Buhoro, buhoro“ (slowly, slowly – pomaly, klud). A – ono to zafungovalo. Nepovedala nič, iba sa upokojila, ja s ňou, a postupne sa všetko vyriešilo. Síce pomalšie, ale bezbolestne.

Buhoro, buhoro si beriem domov ako suvenír. Nie ako magnetku alebo pero, na ktoré aj zabudnete, že ich máte. Ale ako jeden z tých, z ktorých sa tešíte, že ste trafili. Pri ktorom sa neviete dočkať, kedy ho vybalíte z kufra a všetkým ukážete, že – pozri, kde som bola a TOTO tam mali.

Lebo ja raz neviem, čo také by sa stalo, keby sme trochu spomalili...



Zuzana Schalekova

16. augusta



Už neviem, ktorý antický pán to bol, ale keď prišiel na trh zvolal – Ach, koľko vecí nepotrebujem! Taký pocit som mala v pondelok, keď som po 4 mesiacoch vošla do Billy. Čakala by som, že sa vrhnem na všetko, čo uvidím. Namiesto toho som sa dobre rozhládla, uvedomila si, že môžem mať čokoľvek, čo sa mi zachce... a vzala tú vodu a jahodové pelendrek, po ktoré som prišla a zaplatila som. Rwanda ukázala, že život sa proste zaobíde. Bez kadečoho.

Viacerí ste mi písali, či môžete nejakú pomôcť. Overila som si na vlastné oči, že môžete. A je to veľmi prosté. Ak mesačne oželiete jeden menší nákup v Bille a pošlete tých 20 eur do programu Adopcia na diaľku, urobíte viac, než dosť. Za dvacku totiž takému Ugandčanovi zaplatíte školné, školské potreby, uniformu, stravu, cestu do školy a ďalšie vecičky, ktoré mu dajú šancu zabezpečiť si neskôr prácu, a s ňou aj dôstojné bývanie a vlastne celý život.

Mám to priamo z úst miestneho sociálneho pracovníka Juliousa: „Program považujem za jeden z najlepších u nás. V Ugande neexistuje iný, ktorý podporuje dieťa vo vzdelávaní tak dlho a na takej úrovni. Niektoré ti začnú pomáhať, a potom, uprostred vzdelávacieho procesu, podpora skončí. Adopcia na diaľku je najlepšia v tom, že keď dieťa prijmem, podporujeme ho až kým sa nerozhodne, čo chce byť.“

PS: Túto foto som tu nedala náhodou. Vznikla, keď som navštevovala rodiny, aby som vybrala deti, ktoré zaradíme do programu.



Zuzana Schaleková
foto: Zuzana Schaleková



Julious Manga v našom Centre v Ugande.

„Ďakujem Bohu, že mi pomáhal, a napriek mnohým ťažkostiam, ktoré som mal; napriek tomu, že som viackrát nemal na zaplatenie školného, som sa nikdy nevzdal.“

Sociálny pracovník z Ugandy: Adopcia na diaľku® je u nás jeden z najlepších projektov

Ugand'an Julious Manga si prešiel ťažkou cestou k vzdelaniu, na konci ktorej musel aj tak okopávať pôdu, aby sa uživil. Neskôr ho však prijala Slovenská katolícka charita do projektu Adopcia na diaľku®. Stal sa sociálnym pracovníkom a v deťoch, o ktoré sa stará, vidí sám seba. Vysvetľuje, aký zásadný dopad má pomoc Slovákov na deti v ugandskom okrese Adjumani a čo by sme mali vedieť o vzdelávaní a kultúrnom pozadí v jeho krajine.

Prečo si sa rozhodol stať sociálnym pracovníkom?

Bola to moja túžba. Mám špecializáciu na prácu s deťmi zo znevýhodneného prostredia. Ako dieťa som bol jedným z nich. Stratil som oboch rodičov a začal sa o mňa starať môj strýko. Ten sa ale spolu so mnou staral o ďalších 20 detí. Uvedomoval som si, že je to preňho veľmi, veľmi náročné, no cítil som veľkú túžbu po vzdelaní. A tak sa začal môj zápas oň. Ďakujem Bohu, že mi pomáhal, a napriek mnohým ťažkostiam, ktoré som mal; napriek tomu, že som viackrát nemal na zaplatenie školného, som sa nikdy nevzdal. Keď sa pozerám na svoje skúsenosti a na deti, ktorým Charita pomáha, je to, akoby som pozeral na svoj život. A keď s nimi komunikujem, som pre nich živým dôkazom, že sa to dá.

Poznal si projekt Adopcia na diaľku® predtým, než si sa uchádzal o túto pozíciu?

Nie. Keď som sa prihlásil, nevedel som o projekte veľa. Po tom, čo som nastúpil, mi manažment pomohol zaučiť sa a sprevádzali ma celým procesom.

Môžeš popísať, čo presne je náplňou tvojej práce?

Mám na starosti deti z 21 škôl. Okrem toho registrujem nové deti do projektu, čo znamená, že ich navštevujem doma a zisťujem ich reálnu situáciu. Taktiež navštevujem tých, ktorí už sú v projekte a u ktorých sa ukazuje, že majú nejaký problém, či už v rodine alebo v škole. Často je to o tom, že ten problém musím najprv zistiť, takže sa rozprávam s nimi, ale aj s učiteľmi, a hľadáme príčinu ťažkostí dieťaťa. Ďalšou časťou mojej práce je distribuovať do škôl pomôcky, ktoré kupuje SKCH – zošity, perá a podobne. Taktiež na všetkých školách platím školné. Na konci školského roka tiež zhromažďujem vysvedčenia, listy pre darcov a fotky detí, ktoré potom posielame na Slovensko. Zisťujeme tiež, ktoré deti pochádzajú z najťažších podmienok, a ich rodiny potom podporujeme aj potravinovou pomocou. Momentálne máme 30 rodín, ktoré od nás túto pomoc prijímajú na mesačnej báze. A všetky tieto aktivity reportujem Slovenskej katolíckej Charite.

Ako vyhľadávate nové deti do projektu?

Sú na to 3 spôsoby. Prvou je pomoc z okresu, konkrétne z Úradu komunitného rozvoja, ktorý má na starosti okrem iných znevýhodnených skupín aj monitorovanie chudobných detí. Čiže majú informácie o tom, kto najviac potrebuje pomoc. Taktiež navštevujeme starostov dedín, ktorí poznajú situácie rodín v ich dedine. Sú nápomocní v prípade, keď presne neviem, kde dieťa žije. Tretí spôsob je ten, že sa pýtame v školách, ktoré dieťa by potrebovalo našu podporu. Napríklad nás zaujíma, ktoré dieťa nie je schopné platiť školné, a potom zisťujeme jeho situáciu doma. Deti navštevujem priamo v rodinách a robím s nimi a s rodičmi krátke interview, sledujem, ako žijú, a na základe toho prehodnocujem, či sú vhodné do projektu, alebo je rodina schopná sa o vzdelanie dieťaťa postarať sama.

Čo hovoria miestni na projekt Adopcia na diaľku? Oceňujú ho?

Ja osobne považujem projekt Adopcia na diaľku za jeden z najlepších. V Ugande neexistuje iný, ktorý by podporoval dieťa vo vzdelávaní tak dlho a na takej úrovni. Adopcia na diaľku® je najlepšia v tom, že keď dieťa prijmem, podporujeme ho, až kým sa nerozhodne, čím chce byť. Dieťa „opúšťame“ až v bode, keď je vzdelané alebo získalo nejakú zručnosť, ktorá mu zabezpečí lepší život. Toto je na celej veci úžasné a komunita to nesmierne oceňuje. Každá jedna rodina hľadá príležitosť, ako vstúpiť do projektu. Pretože sme unikátni a komunita vidí efekt. A aj miestni lídri – či už na úrovni dedín alebo okresu –, všetci ho veľmi oceňujú. Keď niekomu hovorím o našej činnosti, reakcie sú väčšinou – áno, poznáme vás, robíte skvelú vec.

Je tu bežné byť časťou projektu Adopcia na diaľku?

Nie, pre ľudí to nie je bežné. Pretože na to, aby sme zvažovali zaradiť niekoho do projektu Adopcia na diaľku®, musíme vidieť, že to potrebuje. Stretávame sa s rodinami, ktoré predstierajú, že potrebujú pomoc, ale nie je to pravda. Ak by sme neboli opatrní, môže sa stať, že do adopcie zaradíme niekoho, kto sa vie o seba postarať. Zbral by tak miesto niekomu, kto to potrebuje.

Nedávno ste nastavili nové pravidlá projektu. Prečo?

Projekt beží od roku 2011 a uvedomili sme si, že potrebujeme nové regulácie. Pretože deti boli občas ľahostajné. Neriešili, že v škole zlyhali. Ale čo to znamená pre nás? Že peniaze boli minuté zbytočne. A tiež sme si uvedomili, že rodičia sa o dieťa nestarajú. Majú pocit, že sa stará Charita, že im zaplatí projekt, a je to vybavené. Ale tak to nie je. Chceli sme viac zapojiť rodičov, aby boli pri vzdelávaní dieťaťa aktívnejší. Aby si uvedomili, že projekt je pre všetkých – pre nich, pre dieťa, pre nás. A aby bol projekt úspešný aj pre nás, potrebujeme napredovať ruka v ruke; potrebujeme, aby prebiehala spolupráca medzi rodičom a dieťaťom. Keď máš jasné pravidlá, vieš, kam ideš a ako sa tam dostaneš. Bez nich však ľahko zlyháš. A takisto tieto pravidlá pomôžu deťom motivovať sa, pracovať tvrdo, sústrediť sa na získanie vzdelania. Na našich ľudí totiž funguje, keď cítia tlak. Vtedy sa vedia začať a pracovať tvrdsie.

O aké pravidlá napríklad ide?

Napríklad, že na strednej škole máš jednu šancu opakovať ročník. Nie viac. Alebo že na to, aby si sa dostal na strednú školu, potrebuješ dosiahnuť aspoň 8 bodov. Ak ich nedosiahneš, odporúčame buď opakovať ročník, alebo ísť na učňovku, kde sa vyučíš v nejakom odbore.

Vieš opísať nejaký príklad, kde projekt pomohol konkrétnemu dieťaťu?

Poznal som študentku, ktorá ukončila šiesty ročník strednej školy. Po ňom šla na účtovnícky kurz a aktuálne pracuje v bankovníctve.

Adopcia na diaľku® jej hradila aj ten kurz?

Áno. Sú ľudia, ktorí hovoria, že ak podporíš dieťa len do štvrtého, resp. šiesteho ročníka strednej školy, ešte to nič neznamená. Pretože tu v Ugande máš perspektívu len vtedy, keď sa za niečo vyučíš na univerzite či na profesionálnom kurze. Vďaka tomu môžeš preukázať, že si odborník. Ale ak si si ho neurobil, znamená to, že ešte stále nie si nikde. Momentálne máme viacero detí, ktoré sa po ukončení štvrtého ročníka strednej školy rozhodli ísť na odborný kurz. Predtým to nebolo časté, pretože aj naň sú potrebné peniaze. Ale teraz sa neboja ísť študovať ďalej, lebo podpora z nášho programu im nekončí. Dnes sú z nich profesionálni učitelia, profesionálne zdravotné sestry, a to je obrovský úspech. A verím, že ich bude viac, pretože aj program ide dopredu a stáva sa lepším a kvalitnejším.

Máš ty osobne nejaký odkaz pre Slovákov?

Veľmi by som chcel poďakovať darcom, ktorí majú ducha charity; tým, ktorí podporujú ľudí v Afrike a špeciálne u nás v Adjumani. Ich podpora je skvelá a priniesla veľmi veľa zmien do životov našich ľudí. Pretože predtým mnoho detí nemohlo chodiť do školy. A ja pevne verím, že skutočne zmenia svoj život a nevrátia sa na cestu, na ktorej boli.



Väčšina stretnutí v Ugande, aj oficiálnych, prebieha pred tukulami, v tieni mangovníkov.

Ak chcete aj vy podporiť ugandské dieťa, ktoré je v ťažkej životnej situácii, viac informácií získate na www.adopcianadialku.sk a prostredníctvom sociálnej siete Facebook – Adopcia na diaľku. Kontaktovať nás môžete na adopcianadialku.uganda@charita.sk alebo telefonicky na čísle 0910 842 669.

Zuzana Schaleková
foto: archív SKCH



Farská charita Okružná pomohla vybudovať vyhlídkovú vežu.

Farské charity dokážu účinne identifikovať, kto vo farnosti potrebuje pomoc

Túžite sa vo svojej farnosti viac angažovať a pomáhať? Slovenská katolícka charita spustila projekt, ktorý vám v tom môže napomôcť. Aktívni laici na Slovensku si môžu založiť vlastnú farskú charitu spolu so svojim duchovným otcom a reálne pomáhať tým, ktorí to skutočne vo vašej komunite potrebujú.

Z novej vyhlídkovej veže „Na bani“ v katastri obce Okružná je krásny výhľad. Vidieť môžete Kapušiansky hrad, okolité obce a v prípade priaznivého počasia aj vrcholce Vysokých Tatier. Autorom a realizátorom myšlienky je Jozef Sukovský z Farskej charity Okružná, ktorá patrí pod Gréckokatolícku charitu Prešov. Vežu sa podarilo postaviť vďaka finančnej podpore viacerých spoločností, no 410 hodín odpracovalo priamo v teréne vyše 50 dobrovoľníkov. Do prác sa zapojili zástupcovia všetkých generácií, urbárske spoločenstvo, dobrovoľný hasičský zbor, poslanci aj miestni občania, v neposlednom rade farská charita. Čo to je farská charita?

Farská charita je združenie veriacich (spoločenstvo veriacich dobrovoľníkov vo farnosti), ktorí vo svojej farnosti uskutočňujú charitatívne poslanie Cirkvi v duchu evanjeliového prikázania lásky.



Prednáška o farskej charite - Farnosť Skalité.



Farská charita Lietava pomáha aj zberom oblečenia.

Farské charity tvoria ľudia, ktorí sa zaujímajú o potreby vo svojom najbližšom okolí. Sú schopní povedať si, kde je skutočne núdza a v rámci svojho voľného času, sa ako dobrovoľníci venujú službe bližným. Je to veľmi blízke, až susedské, medzi ľuďmi ktorí sa stretávajú pravidelne.

Farské charity nie sú žiadnou novinkou. Charita na Slovensku, od svojho založenia v roku 1927, budovala svoju činnosť práve na úrovni farností a farskej komunity. „Za otca biskupa Jána Vojtaššáka ich bolo na Slovensku takmer 500. Takže nejde o nič nové, vždy tu boli a sú kresťania, ktorých viera a srdce vedie k službe tým, ktorí sú v núdzi. A títo ľudia sa združujú, vytvárajú spoločenstvo, aj nejakú organizáciu, aby mohli službu bližným vykonávať čo najefektívnejšie. Nezačíname teda niečo nové. Vidíme ale príležitosť viac podporiť charitatívno-sociálnu činnosť na úrovni farností a lokálnych komunít. Chceme plniť jedno z hlavných poslání charity, a tým je, čo najväčšiemu počtu ľudí umožniť žiť plný kresťanský život, aj tým, že sa zapoja aj do nejakej sociálno-charitatívnej služby bližným,“ vysvetľuje generálny sekretár SKCH Erich Hulman.

Farské charity reagujú na potrebu podať núdznemu pomocnú ruku.

Už spomenutá Farská charita Okružná sa napríklad od roku 2017 zameriava na revitalizáciu životného prostredia, čistila relaxačnú cestu v blízkosti obce, studničky, podieľa sa na príprave spoločenských a kultúrnych podujatí alebo duchovného programu, rozbehla činnosť detského speváckeho zboru, dobrovoľníci usporiadali stretnutie seniorov, letné slávnosti i ples rodín. V spolupráci s Gréckokatolíckou charitou Prešov sa zapája do zbierok potravín alebo školských potrieb pre ľudí, ktorí to potrebujú.



Farská charita Šaštín-Stráže sa zapája aj do potravinovej zbierky v sieti predajní TESCO.

Slovenská katolícka charita má v súčasnosti približne 70 farských charít. Najnovší projekt, ktorým chce v najbližších rokoch pozdvihnúť povedomie o farských charitách a pozvať ľudí k pomoci vo svojom okolí má názov *Budovanie kapacít na podporu charitnej činnosti vo farnostiach a komunitách* (v rokoch 2019 až 2021 ho bude financovať nemecká organizácia Renovabis). „Farská charita môže vzniknúť kdekoľvek na Slovensku. Ak sa vo farnosti zídu aspoň traja zariadení dobrovoľníci, ktorí chcú pomáhať vo svojom okolí ľuďom v núdzi, požiadajú o povolenie miestneho farára a vybaví si registráciu na arcidiecéznej či diecéznej charite, môžu sa diať drobné skutky, no s veľkou láskou a nezaplatiteľnou pomocou,“ dodáva Erich Hulman.

Mária Hvozdíková, Silvia Hrabčáková
foto: archív Farských charít



Prípadov, keď obeť ušli samy, je veľmi málo

Jana Verdura, projektová manažérka národného projektu STOP obchodovania s ľuďmi, ktorého gestorom je Ministerstvo vnútra SR, v rozhovore pre Konzervatívny denník Postoj hovorí, čo si možno predstaviť pod pojmom obchodovanie s ľuďmi v slovenských reáliách. S dovoľením autora vám ponúkame skrátenú verziu rozhovoru.

V čom všetkom spočíva vaša agenda?

Keďže na poli boja proti obchodovaniu s ľuďmi pôsobíme už 10 rokov, od vzniku národného programu, aj naša agenda sa postupne rozvíjala. Začínali sme s reintegráciou, neskôr sme pridali agendu prevencie vo forme národných kampaní a od roku 2017 sme rozšírili agendu o asistované dobrovoľné návraty. V septembri 2018 sme začali prevádzkovať Národnú linku pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi 0800 800 818, ktorá nemá len preventívny charakter, ale vďaka nej sa nám podarilo identifikovať a aj prinavrátiť obeť na Slovensko. Rovnako šírimosvetu o fenoméne obchodovania s ľuďmi aj medzi tými, ktorí na Slovensku požiadali o azyl.

Pod pojmom obchodovania s ľuďmi si mnohí vybavajú obchod s bielym mäsom. Obchodovanie s ľuďmi má však oveľa širší kontext a množstvo rôznych podôb. Čo si máme pod týmto pojmom predstaviť v slovenských reáliách?

Na Slovensku sa stretávame pri svojej práci najmä s ľuďmi, ktorí boli obchodovaní na nútenú prácu, konkrétne v tomto období ide najčastejšie o prípady núteného žobrania, ďalej sa stretávame s prípadmi sexuálneho vykorisťovania, rastú však aj prípady nútených detských sobášov. Treba pripomenúť, že pri obchodovaní s ľuďmi ide o trestný čin proti slobode, čiže pri ňom je potrebné dokázať, že došlo k obmedzovaniu osobnej slobody. Inak ho nie je možné klasifikovať ako trestný čin obchodovania s ľuďmi. To býva niekedy problém, keďže obchodníci dokážu psychicky zmanipulovať obeť tak, že sa javí, akoby žila slobodne.

Kolko prípadov identifikovaných ako obeť obchodovania s ľuďmi máme ročne na Slovensku?

Tak napríklad v roku 2017 to bolo 88 obetí, no v roku 2018 ich bolo „len“ 56. Síce je počet obetí nižší, neznamená to automaticky, že ide o pokles. Keďže pri obchodovaní s ľuďmi ide o skrytý zločin, množstvo prípadov nemuselo byť vôbec odhalených. Ide skutočne len o počet nahlásených, teda oficiálne identifikovaných prípadov či už políciou, spolupracujúcou neziskovou organizáciou v zahraničí, alebo prostredníctvom národnej linky pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi, vďaka ktorej sme od septembra 2018 identifikovali už 5 obetí. Úspešnosť polície tak závisí najmä od identifikácie v teréne, konzistencie výpovede obeť, ale aj od cezhraničnej spolupráce.

Sú medzi Slovákmi, ktorí sa stali obeťmi obchodovania s ľuďmi, najmä Rómovia?

Ak sa pozeráme na údaje vyplývajúce zo vstupu do programu, podiel majority a minority, teda rómskej populácie, je viac-menej 50 na 50, ale každý rok sa ten pomer môže meniť. Napríklad ak hovoríme o nútenom žobraní, tak tam v drvivej väčšine hovoríme len o prípadoch obetí pochádzajúcich z majoritnej spoločnosti. Avšak treba pripomenúť, že Rómovia sa nestávajú len obeťmi, ale aj obchodníkmi, ktorí neobchodujú len so „svojimi“, ale aj s majoritnou spoločnosťou.

Z ktorých oblastí sú slovenské obeť najčastejšie?

Obete obchodovania s ľuďmi pochádzajú najmä z Banskobystrického, Prešovského a Košického kraja. Konkrétne ide o okresy Lučenec, Revúca, Trebišov, Michalovce, Vranov nad Topľou a zas na severovýchode okresy Svidník a Medzilaborce.

Ako vyzerá život obeť obchodovania s ľuďmi?

Obchodníci za obeť na jednej strane platia všetky výdavky, no na tej druhej obeť žijú veľa krát v hrozných podmienkach. Napríklad spia len na akýchsi matracoch na zemi v malej nevetranej miestnosti s množstvom ďalších ľudí. Ako stravu dostávajú zväčša len nejaké zvyšky z jedál a tiež sa stáva, že dostanú jesť len v takom prípade, ak odpracovali dostatočný počet hodín alebo umyli dostatočný počet áut. Teda závisí to aj od druhu práce, ktorý vykonávajú. V prípade núteného žobrania ľudia žijú na ulici a jedia jedenkrát denne, ak vyžobujú dostatok peňazí. Samozrejme, nemôžu si chodiť nakupovať a slobodne sa pohybovať, i keď obeť dostávajú aj isté smiešne vreckové, aby si mohli kúpiť cigarety a alkohol. Obchodníci si totiž potrebujú udržať svoje obeť v určitom „komforte“, aby sa s nimi nedostali do nejakého veľkého konfliktu. Ak už ku konfliktu dôjde, prichádza na rad psychická manipulácia a vyhrážanie sa obetiam, že ublížia ich rodine, prípadne ich vyhodí na ulicu. Keďže obeť nepoznajú jazyk, nadobudnú obavu, že bez svojho otrokára nedokážu v zahraničí fungovať. Dochádza aj k fyzickému násiliu. Začiatky však nie sú také zlé, pretože obchodníci najprv potrebujú navodiť v obeť pocit dôvery, že všetko je v poriadku. Potrebujú totiž najskôr vybaviť všetky náležité papiere na pobyt a prácu, takže sa k nim od začiatku ani nemôžu správať zle. Prístup sa však zhoršuje až postupom času, po ktorom už obeť nemajú ani chuť, ani silu vzpieť sa.

Ako sa teda najčastejšie obeť dostanú z tejto vykorisťujúcej situácie?

Vo väčšine prípadov ich vyslobodí až polícia alebo ich kolega v práci nahlási podozrenie zamestnávateľovi a ten to potom posunie polícii. Prípadoch, keď obeť ušli samy, je veľmi málo.



Aká je dnes cena otroka?

Sumy sú však individuálne. Nútené sobáše sa pohybujú v stovkách až tisíckach eur, pri nútenej práci či žobraní stačí obchodníkovi zaplatiť často len benzín, cestovný lístok alebo letenku. Pri ľuďoch na ulici niekedy stačí aj balík cigariet či fľaška alkoholu.

V ktorých zahraničných krajinách končia obchodovaní Slováci najčastejšie?

Keď hovoríme o nútenom žobraní, tak Slováci sú väčšinou vyvážaní do nemecky hovoriacich krajín, teda Nemecka, Rakúska, Švajčiarska, ale aj Talianska. Čo sa týka nútenej práce, tak dlhé roky bola v našich štatistikách na čele Veľká Británia, no zrejme aj z dôvodu Brexitu čísla za rok 2018 hovoria o Nemecku ako o hlavnej cieľovej krajine. Je tak dobre vidieť flexibilitu obchodníkov, ktorí sa pri sťažení podmienok prispôbia a svoje cesty presunú inde. V prípade sexuálneho vykorisťovania je to opäť Nemecko, Holandsko či Rakúsko.

Kto je cieľovou skupinou novodobých otrokárov?

Ide o súhrn viacerých faktorov. Zväčša sú to ľudia bez zázemia pochádzajúci z nepriaznivého sociálneho prostredia, ako napríklad bezdomovci alebo odchovanci detských domov, rovnako dlhodobo nezamestnaní či ľudia s nižšou úrovňou dosiahnutého vzdelania. Pre obchodníka je však ideálna a najľahšia korisť obeť s nejakou závislosťou, poprípade so psychiatrickou diagnózou. Vtedy je ľahšie manipulovateľná a je pre ňu neskôr náročné tohto obchodníka identifikovať. Obchodníci teda hľadajú najmenej problematické obeť. Podľa dát, ktoré máme, vieme povedať, že obchodník pristupuje k obeť so záujmom, pochopením a často jej pozadie dobre pozná. Obchodníci sú teda vždy o krok vpred a vedia, ako na obeť.

V čom to majú súčasní obchodníci s ľuďmi jednoduchšie v porovnaní s minulosťou?

Vstup do Európskej únie obchodovanie s ľuďmi na Slovensku rozhodne uľahčil. Otvorené hranice, zväčšenie pracovného trhu, rýchly a lacný presun človeka v porovnaní s minulosťou. Obchodovanie s ľuďmi je jeden z najjednoduchších spôsobov, ako sa rýchlo dostať k veľkým peniazom. Jednoducho, obchodníci dnes dokážu človeka získať a dostať tam, kam potrebujú, do 48 hodín, ale aj za podstatne kratší čas, čo v minulosti nebolo vôbec možné. Samozrejme, k tejto trestnej činnosti na Slovensku dochádzalo už po páde komunizmu, keď sa prvýkrát otvorili hranice, avšak obchodovanie s ľuďmi bolo v trestnom zákonníku zadefinované až v roku 2005. Treba si preto uvedomiť, že iné štáty sú v riešení tejto oblasti ďaleko pred nami.

Lukáš Kekelák

foto: Andrej Lojan, Anton Frič



Náš spoločný domov

Slovenská katolícka charita pri príležitosti júnového Svetového dňa utečencov predstavila slovenskej verejnosti novú publikáciu s názvom **NÁŠ SPOLOČNÝ DOMOV (COMMON HOME)**, ktorá na základe hĺbkovej analýzy rozsiahleho súboru údajov opisuje, akým spôsobom migranti prispievajú k rozvoju našej spoločnosti. Charita zároveň vyhlásila 2. ročník literárnej a audiovizuálnej súťaže s rovnomeným názvom.

Nová publikácia Slovenskej katolíckej charity vychádza z posolstva encykliky *Laudato Si' – O starostlivosti o náš spoločný domov*. Pápež František v nej pripomína, že „*Zem je náš spoločný domov*“, a teda že patrí všetkým: nielen súčasníkom, ale aj budúcim generáciám; nielen obyvateľom západného sveta, ale každému bez ohľadu na miesto, kde žije, a na sociálny status, ktorý mu prináleží. Vedie nás k poznaniu, že všetky vážne problémy vzájomne súvisia a že správanie jedných ovplyvňuje situáciu druhých, hoci aj na opačnom konci sveta. Ináč povedané, vylúčenie a chudoba, vojna, globálne nerovnosti, zmeny klímy, neudržateľná spotreba a rast, nútené vysídľovanie a migrácia – to všetko sú vzájomne prepojené javy, ktoré si vyžadujú našu maximálnu pozornosť a angažovanosť.

Publikácia **Náš spoločný domov** vychádza z tohto posolstva a zameriava sa na prepojenie medzi migráciou a rozvojom. Predstavuje celostnejší pohľad na danú problematiku, keďže do úvahy neberie len situáciu hostiteľskej spoločnosti, ale aj krajiny, z ktorých migranti pochádzajú. Do pozornosti kladie otázky o tom, akým spôsobom cudzinci obohacujú kultúru a ekonomiku Slovenska, a zároveň vysvetľuje, ako sa aj po odchode zo svojej vlasti podieľajú na jej rozvoji. Zameriava sa tiež na situáciu samotných migrantov. Poukazuje na prekážky, ktoré im bránia v plnom zapojení sa do života v novej krajine, aby tak mohli prispievať k jej prosperite. Na Slovensku medzi ne môžeme zaradiť negatívnu verejnú mienku, nedostatky v azylovom konaní a v ochrane utečencov, prekážky v prístupe k vzdelaniu a k podnikateľským aktivitám či deficity v oblasti rešpektu a presadzovania ľudských práv.

Medzi kľúčové časti publikácie nepochybne patrí 6. kapitola, ktorá sa venuje prínosom migrácie pre Slovensko. Migranti pozitívne vplyvujú na ekonomickú oblasť prostredníctvom svojej účasti na trhu práce a samotnej zamestnanosti. Kapitola poskytuje informácie o krajinách, z ktorých zahraniční pracovníci pochádzajú, a profesiách, ktoré u nás zastávajú. Spomína sa v nej tiež prínos podnikateľských aktivít cudzincov, ktorí vytvárajú nové pracovné miesta nielen pre svojich krajanov, ale i pre slovenské obyvateľstvo. Rozširujú sortiment služieb a tovarov tým, že otvárajú etnické reštaurácie, obchody s oblečením a s exotickými potravinami či salóny krásy. Dočítame sa aj o prínose migrantov do systému sociálneho zabezpečenia. Číselné údaje o ňom totiž vypovedajú, že podiel príspevkov migrantov do sociálneho systému ďaleko prevyšuje mieru jeho využívania. Okrem toho publikácia obsahuje známe fakty týkajúce sa demografie, ktoré hovoria o tom, že príchod migrantov zmierňuje nepriaznivé trendy, akými sú celkové starnutie a pokles podielu obyvateľstva v produktívnom veku.

Pre Charitu je prístup založený na človeku, etike a ľudských právach základom pre politiku a prax. Etická interpretácia vzťahu medzi migráciou, rozvojom a človekom je teda neodmysliteľným atribútom aj pri formulovaní problematiky migrácie. Publikácia **Náš spoločný domov** sleduje túto líniu a zároveň spĺňa požiadavku odbornosti a objektivity. Využíva najnovšie štatistické dáta, analýzy a rozhovory, stojí na solídnych poznatkoch slovenských výskumníkov Silvie Letavajovej a Borisa Divinského a sčasti aj konzultantov z Medzinárodnej výskumnej spoločnosti pre migráciu (Global Migration Policy Associates – GMPA) a z Caritas Europa.

Národnú štúdiu o migrácii a rozvoji vydalo okrem Slovenska ďalších desať európskych krajín zapojených do projektu MIND (*Migrácia. Prepojenosť. Rozvoj* – v angličtine Migration. Interconnectedness. Development), čo je projekt konzorcia európskych Charít podporovaný Európskou komisiou. Publikácia tak okrem toho, že čitateľovi prinesie cenné poznatky z oblasti migrácie, odkazuje na projekt, ktorého víziou je prehľbovať a racionalizovať celospoločenskú diskusiu na danú tému. Zdôrazňovaním pozitívnych aspektov migrácie vyvažuje pohľad, ktorý ju predstavuje ako čisto rizikový fenomén. Stáva sa tak nástrojom advokačnej činnosti nielen pre MIND, ale potenciálne aj pre ďalšie projekty s podobným cieľom a víziou.

Elektronickú verziu publikácie v slovenskom aj anglickom jazyku si môžete stiahnuť na stránke www.cojedomov.sk. V prípade záujmu realizujeme relevantným organizáciám aj distribúciu tlačenej verzie štúdie. Ak by ste o ňu mali záujem aj vy, neváhajte nám napísať na mind@charita.sk.

Katarína Marinová
foto: archív SKCH

SÚŤAŽ „NÁŠ SPOLOČNÝ DOMOV“

Slovenská katolícka charita, projekt MIND vyhlasuje celoštátnu súťaž literárnej a audiovizuálnej tvorby pre autorov vo veku od 18 do 30 rokov. Úlohou súťažiacich je napísať esej, alebo natočiť krátke video na jednu z nasledujúcich tém:

- Príbehy tých, pre ktorých je Slovensko novým domovom.
- Slovensko a jeho zodpovednosť voči utečencom. Akým spôsobom prejavovať solidaritu s inými štátmi v oblasti migrácie?
- Slovenský naratív voči cudzincom. Ako ho zmeniť?

Hlavnou výhrou je cesta do bezpečných regiónov v Iraku, či pobyt v hoteli Magdas vo Viedni. Súťažné príspevky je potrebné zaslať do **31. 10. 2019** na mind@charita.sk. Detailné informácie k témam a pravidlám súťaže sú zverejnené na stránke www.cojedomov.sk.



Charita pomáha aj v Iraku

Spoznať odlišnú a starobylú kultúru bolo za týždeň našej pracovnej cesty nemožné. V každej dedine sa však našli ľudia, ktorí zveľaďujú svoje okolie, záleží im na budúcnosti. Ihneď sa s nami začali deliť o zážitky z vojny, výborné koláčiky a problémy bežného života. Pitnú vodu nám ponúkli v plastových téglíkoch. Z vodovodného kohútika im totiž pitná voda netečie. V obci Bozan to od konca tohto septembra, vďaka spolupráci SKCH a SlovakAidu, platíť nebude.

Tohtoročná monitorovacia cesta tímu Slovenskej katolíckej charity smerovala na prelome apríla a mája do Irackého Kurdistanu, presnejšie do jezidskej obce Bozan. V nej, vďaka dotáciám Slovenskej agentúry pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (SAMRS), Charita úspešne realizuje humanitárny projekt zameraný na výstavbu studní. Konkrétne štyri studne zabezpečia pitnú vodu pre takmer 10 tisíc obyvateľov obce. „Pri výstavbe jednej studne sú potrebné tri približne 200 metrov hlboké vrty. Do vrtu sa umiestni potrubie a čerpadlo, ktoré sa napojí na naftový generátor. Od vrtov voda tečie cez 1,2 kilometrov dlhé potrubie až do vodnej nádrže, ktorá je v obci a je napojená na miestny vodovod. Odtiaľ ide voda do zásobníkov, ktoré majú miestni obyvatelia na streche svojich domov,“ vysvetľuje Hugo Gloss, manažér humanitárnej pomoci SKCH. Spomínaný projekt poskytuje pitnú vodu nielen miestnym obyvateľom, ale aj ľuďom, ktorí našli v obci útočisko pred ozbrojeným konfliktom v krajine. Po vzostupe teroristov tzv. Islamského štátu (Daesh) v auguste 2014, keď obsadil aj región Ninivskej planiny, totiž prijala obec Bozan desiatky rodín na úteku, ktorí tu žijú dodnes.



Ľudia sú v Iraku veľmi vďační. Chýbať nesmie čierny čaj, voda v kelímkoch.

Pre vysvetlenie, úžitkovej vody je v severoirackej obci Bozan dostatok. Kvalitnej pitnej, ale nie. Veľmi ma prekvapilo, že Iracký Kurdistan bol v máji zelený a tráva rástla naozaj všade. Miestny nám hovorili, že toľko dažďa, koľko napadlo túto jar, si nepamätajú ani najstarší obyvatelia. Cez jún však stúpnu teploty do výšky 50 °C a oblasť sa vysuší. Pitná voda v kohútiku je pre nás samozrejmosťou. Pre nich to tak nie je. Miestni si ju kupujú v malých fľaškách a na každej návšteve nás ponúkli vodou v téglíkoch ako od jogurtu. Pre výdatný prameň je potrebné vŕtať aj 200 metrov do zeme. Získať pitnú vodu je teda veľmi drahé, samosprávy ani štát nemajú kapacity na zabezpečenie pitnej vody v celej krajine. „V rámci monitorovacej cesty sme navštívili aj ďalšie obce, ktorých obyvatelia nemajú dostatok pitnej vody a žiadajú nás o výstavbu studní. Zhodnotili sme ich situáciu a získali sme aj potrebné informácie pre nové projektové návrhy. Ľudia si vážili našu návštevu a záujem,“ dodáva Hugo Gloss.

Ján Košta
foto: archív SKCH



Pútnici pod Spišským hradom.

Prvá spoločná Svätajakubská púť z Košíc po Donovaly

Svetoznámej Svätajakubskej púte do mesta Santiago de Compostela sa ročne zúčastňujú stovky tisíc pútnikov. Málokto vie, že časť trasy tejto známej púte je vyznačená aj na Slovensku. Spišská katolícka charita a OZ Priatelia Svätajakubskej cesty na Slovensku – Camino de Santiago sa rozhodli, že trasu „prebudia“. Púť vedie z Košíc cez Donovaly do Bratislavy a odtiaľ až do Santiago de Compostela.

My sme si na začiatok vybrali kratšiu púť z Košíc po Donovaly. Za touto púťou je pekná myšlienka – cez putovanie a osobný zážitok poukázať na situáciu v sociálnej starostlivosti na Slovensku.

Naša púť sa konala v prvej polovici júla. Spolu s ďalšími pútnikmi a nadšencami putovania sme sa zišli v Košiciach, kde sme spoločne slávnostne otvorili dvojtyždňovú púť. Pútnici na cestu vyrazili v utorok 2. júla 2019 po sv. omši v Dóme svätej Alžbety na Hlavnej ulici v Košiciach, v rytme krásnych melódii gospelovej skupiny Kalich a zvonov gotickej katedrály. Hneď v prvý deň skúšalo pútnikov počasie, ale to ich neodradilo a úspešne dosiahli prvý cieľ po prvých 20 kilometroch púte – chatu Lajoška. Postupne sme prešli cez Gelnicu a Spišskú Kapitolu na Mariánsku horu v Levoči. Na piaty deň cesty, v sobotu 6. júla., sme sa pripojili k desaťtisícom ďalších pútnikov na Mariánskej hore. Za sebou sme tak mali **prvých 100 km pešej púte**. Niektorí cítili krízu, otlaky na nohách boleli a svaly na tele tvrdli, ale nadšenie a viera ľudí okolo nám dodávali silu. Pútnici sa zúčastnili otváraciej odpustovej sv. omše a večer spolu s Evou Kocanovou, predsedníčkou OZ Priatelia Svätajakubskej cesty na Slovensku, porozprávali verejnosti o pútnictve ako takom, o jeho možnostiach na Slovensku; o tom, čo pútnik potrebuje počas púte a prečo sa na púť vôbec vydať.

V nedeľu 7. júla sme po sv. omši symbolicky „odomkli“ novú časť pútnickej cesty – trasu Levoča – Donovaly. Predseda Prešovského samosprávneho kraja Milan Majerský slávnostne odovzdal pútnické symboly – mušľu a palicu – riaditeľovi Spišskej katolíckej charity Pavlovi Vilčekovi a všetkým pútnikom poprial šťastnú cestu. Trasa Levoča – Donovaly je zatiaľ vyznačená na mape, vďaka ktorej budú môcť pútnici po odomknutí objavovať krásy aj tohto regiónu našej krajiny.

Po slávnosti pútnici pokračovali do Ľubice. Večer uznali, že putovanie bez vyznačenej trasy a značiek na ceste je o niečo náročnejšie, keďže musia venovať väčšiu pozornosť mape a sústrediť sa na cieľ cesty v daný deň. **Po novej trase pútnici kráčali 8 dní**, v priebehu ktorých prešli cez Poprad a Liptovský Mikuláš až na Staré Hory za Donovalmi, do ktorých dorazili v pondelok 15. júla. Staré Hory boli cieľom, kde sa ich slovenská Svätajakubská púť pre tento rok po 287 kilometroch skončila. Na pútnickom mieste Studnička v tejto obci ich slávnostne privítal starosta obce Marián Gajdoš, podpredseda Banskobystrického samosprávneho kraja Roman Malatínek a hudobná gospelová skupina Kalich, ktorá pútnikov prevádzala počas ich cesty. Každý pútnický deň bol spestrený rôznymi aktivitami. Pútnici mali okrem krásnej prírody možnosť vidieť a spoznávať aj sociálne služby, ktoré poskytuje Charita na Slovensku.

Púť je určená všetkým nadšeným pútnikom rôznych vekových kategórií. **Celkovo sa jej zúčastnilo 67 pútnikov**. Niektorí prešli len pár kilometrov, niektorí pár dní. Celú 287-kilometrovú púť zvládlo 5 pútnikov, ďalšie dve pútničky prešli viac 200km a štyria pútnici viac ako 100km. Títo jedenásti pútnici, ktorí zdolali aspoň 100 kilometrov, si preto mohli podľa pravidiel púte na slávnostnom privítaní prevziať dekréty o úspešnom absolvovaní Svätajakubskej cesty na Slovensku.

Petra de Campos

foto: SpKCH, Petra de Campos

CESTADO IRAKU

NAPÍŠ **ESEJ**, ALEBO NATOČ **VIDEO** A
SPOZNAJ PROJEKTY HUMANITÁRNEJ
POMOCI V IRAKU

TÉMY

- PRÍBEHY MIGRANTOV A UTEČENCOV ŽIJÚCICH NA SLOVENSKU
- ZODPOVEDNOSŤ VOČI UTEČENCOM A SOLIDARITA S ĎALŠÍMI KRAJINAMI EU
- SLOVENSKÝ NARATÍV VOČI CUDZINCOM

PRIHLÁSIŤ SA MÔŽEŠ DO 31. OKTÓBRA 2019
VIAC INFORMÁCIÍ NA **COJEDOMOV.SK**
SÚŤAŽ JE SÚČASŤOU PROJEKTU **MIND**
REALIZUJE SLOVENSKÁ KATOLÍCKA CHARITA

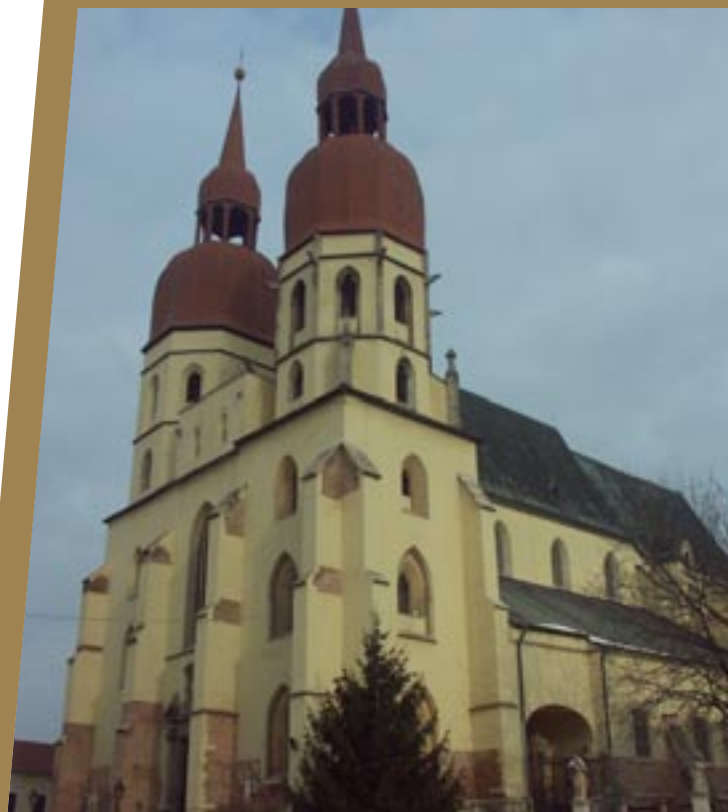
Projekt MIND
je financovaný
Európskou úniou



Pozývame Vás na Spoločnú púť charít 4. októbra 2019 v Trnave



Katedrála sv. Jána Krstiteľa



Bazilika sv. Mikuláša



SLOVENSKÁ KATOLÍCKA

Charita



TRNAVSKÁ
ARCIDIECÉZNA

Charita

Podrobnejší program na www.charita.sk